

Hem>Rättsliga åtgärder>EU:s och medlemsländernas rättssystem>Nationella allmänna domstolar

På privaträttens område kommer pågående ärenden och förfaranden som inleddes innan övergångsperioden löpte ut att fortsätta i enlighet med EU-rätten. Relevant information om Storbritannien kommer att finnas kvar på e-juridikportalen till slutet av 2024 enligt en ömsesidig överenskommelse med Storbritannien.

Nationella allmänna domstolar

Skottland

Här lämnas en introduktion till de allmänna domstolarna i Skottland.

Allmänna domstolar – introduktion

Court of Session, *High Court of Justiciary*, sheriftdomstolarna (*sheriff courts*) och fredsdomstolarna (*justice of the peace courts*) förvaltas av det skotska domstolsverket *Scottish Courts and Tribunals Service* (SCTS), en oberoende myndighet som leds av en *Lord President*, Skottlands högste domare.

Skottlands högsta domstolar

De högsta domstolarna i Skottland är *Court of Session* och *High Court of Justiciary*.

Court of Session

Court of Session är den högsta tvistemålsdomstolen i Skottland och ligger i *Parliament House* i Edinburgh. Domstolen fungerar som appellationsinstans, men också som första tvistemålsinstans i vissa mål om betalningskrav, skadeståndsmål, familjemål och handelsrättsliga mål.

High Court of Justiciary

High Court of Justiciary handlägger överklaganden i brottmål som härrör från allvarliga frågor, samt allvarliga brottmål. Rättegångarna hålls inför en domare och en jury.

I sin funktion som appellationsinstans har domstolen sitt säte i Edinburgh. När det gäller andra mål och ärenden har den permanenta säten i Edinburgh, Glasgow respektive Aberdeen, men rättegångar hålls även i andra skotska orter och städer.

Sheriftdomstolar (*Sheriff Courts*)

I rättsligt hänseende är Skottland indelat i sex sheriffskap (*sheriffdoms*). Varje sheriffskap har en förste sheriff (*Sheriff Principal*) som utöver att pröva överklaganden i tvistemål i egenskap av appellationssheriff (*Appeal Sheriff*) har det övergripande ansvaret för att verksamheten vid sheriftdomstolarna fungerar på ett bra sätt.

Inom dessa sheriffskap finns det sammanlagt 39 sheriftdomstolar som varierar i storlek och utformning, men som alla har samma funktion.

Målen handläggs av en domare som kallas *sheriff*. Sheriftdomstolarna arbetar med tre huvudkategorier av ärenden: tvistemål, brottmål och notariatsuppgifter. Den administrativa sidan av arbetet sköts av lokala domstolstjänstemän (*sheriff clerks*) och personal under dem.

Sheriffdomare som handlägger mål enligt ett förenklat förfarande (*Summary Sheriffs*) har befogenhet att utföra vissa sheriffuppgifter i både brottmål och tvistemål.

Dessutom finns en ny personskadedomstol med hela Skottland som domkrets (*all-Scotland Personal Injury Court*), med säte i Edinburgh.

Vid sheriftdomstolen för överklaganden av tvistemål (*civil Sheriff Appeal Court*) består rätten av en eller tre sheriffdomare som avgör överklaganden av tvistemål som tidigare behandlats i sheriftdomstolarna.

Sheriffdomstolen för överklaganden av brottmål (*criminal Sheriff Appeal Court*) handlägger överklaganden av beslut som rör mindre allvarliga brottmål, som meddelats av sheriffdomare och fredsdomare. Den handlägger även samtliga överklaganden av beslut om borgen som meddelats av dessa domare.

Tvistemål

De flesta tvistemål gäller tvister mellan enskilda personer eller organisationer. Sheriftdomstolarna handlägger följande tre typer av ärenden:

Vanliga tvistemål, främst mål som rör skilsmässa, vårdnad och egendomstvister samt skulder/skadeståndsanspråk till ett värde på över 5 000 pund. Med undantag för familjemål – såvida inte det enda beslut som söks gäller underhållsbidrag (*aliment*) – kan anspråk på 100 000 pund eller mindre endast göras vid sheriftdomstolen.

Mål som handläggs enligt ett förenklat förfarande (*summary causes*) – i huvudsak tvister om hyra av subventionerat boende och skador som uppkommer till följd av personskador till ett värde av högst 5 000 pund.

Mindre tvistemål som handläggs enligt ett enkelt förfarande (*simple procedure*) – mål till ett värde av högst 5 000 pund som rör betalning, leverans eller återtagande av lös egendom, eller ett föreläggande att någon ska utföra någon särskild handling.

Dessutom handlägger sheriftdomstolarna många andra civila ärenden och förfaranden, till exempel

adoption,

likvidation av företag,

utredning av olyckor med dödlig utgång, och

konkurs.

Brottmål

Sheriftdomstolarna kan handlägga brottmål genom ett juryförfarande (*solemn procedure*) eller ett förenklat förfarande med en ensam domare (*summary procedure*). Det är *Procurator Fiscal* (åklagaren) som avgör vilket förfarande som ska användas för ett visst mål.

Solemn procedure används för allvarliga fall som kan leda till en dom på mer än tolv månaders fängelse eller böter utan övre gräns. Rättegången hålls med en sheriffdomare och en jury.

Summary procedure används för mindre allvarliga fall, där en sheriffdomare prövar målet utan jury. Sheriffdomarens befogenhet när det gäller att utdöma påföljd är begränsad så att de i princip inte kan döma till strängare straff än tolv månaders fängelse. I vissa fall finns det dock möjlighet att utvidga denna befogenhet.

Notariatsarbete (*commissary work*)

Notariatsarbetet omfattar i första hand frågor om arvsifte. En domstol kan ge en testamentsexekutor befogenhet (*confirmation*) att samlas in och fördela tillgångar. Innan sådana befogenheter kan beviljas måste en bouppteckning ha lämnats in till domstolen.

Om dödsboets bruttovärde är högst 36 000 pund klassas det som ett "litet dödsbo", och den som vill få befogenheter som testamentsexekutor kan få hjälp av personal på det lokala *sheriff clerk's office* med att fylla i rätt blankett. Om dödsboets värde är högre än 36 000 pund uppmanas man att vända sig till en advokat.

Fredsdomstolar (*Justice of the Peace Courts*)

Fredsdomstolen är en lekmannadomstol där en fredsdomare utan särskild juridisk utbildning arbetar tillsammans med en lagfaren bisittare. Bisittaren ger råd om rättsliga och processuella frågor. Domstolen handlägger i första hand mindre allvarliga brottmål. Den strängaste påföljd som en fredsdomare har rätt att utdöma är 60 dagars fängelse eller böter på högst 2 500 pund.

En **domstolstjänsteman (*sheriff clerk*)** ansvarar för allt administrativt arbete vid sherifffdomstolen och fredsdomstolen, vilket bl.a. inbegriper att fatta beslut om indrivning av böter och om ersättning,

utfärda kopior av domstolsbeslut, exempelvis beslut om borgen, beslut om alternativa påföljder (*community payback orders*) eller beslut om att beröva eller inskränka en persons frihet,

kalla jurymedlemmar och samordna juryarbetet.

Mer information om domstolarna i Skottland finns på det skotska domstolsverkets webbplats, [Scottish Courts and Tribunals Service](#).

Länkar

[Scottish Courts and Tribunals Service \(det skotska domstolsverket\)](#)

Senaste uppdatering: 02/07/2020

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.